

Mezinárodněprávní aspekty deportace dětí z Ukrajiny v kontextu ruské agrese

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá otázkou, zda jsou deportace dětí z ukrajinského území v kontextu současného ozbrojeného konfliktu protiprávní.

V první části se práce věnuje podobě deportací dětí z ukrajinského území. Nabízí definici pojmu *deportace* z pohledu Římského statutu Mezinárodního trestního soudu, rozbor situace předcházející počátku ozbrojeného konfliktu se zaměřením na evakuaci obyvatel z území na východě Ukrajiny a vyjmenovává způsoby a situace, ve kterých k dětským deportacím dochází. Práce se v této části věnuje rovněž filtračním táborem, tedy jedné z častých situací, v rámci nichž dochází k oddělení dítěte od rodinných příslušníků. Nachází se zde také analýza změn ruského zákona o státním občanství a prezidentských dekretů, které umožňují udělení ruského státního občanství vymezeným kategoriím osob, včetně dětí s ukrajinským občanstvím, ve zjednodušeném řízení.

Ve druhé části se práce zaměřuje na zasazení skutečností do kontextu mezinárodního práva. Nabízí přehled nástrojů mezinárodního práva, které se situací souvisí. Vymezuje ustanovení ženevského práva, Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidia, Úmluvy o právech dítěte a v neposlední řadě Římského statutu, která moha být porušena. Tato část se věnuje i otázce zločinu genocidia a vzájemným obviněním stran konfliktu ze spáchání tohoto zločinu a také postojům mezinárodního společenství.

Třetí část práce se zabývá právními kroky a jurisdikcí Mezinárodního trestního soudu. Analyzuje podmínky jurisdikce Mezinárodního trestního soudu a ratifikační proces Římského statutu v obou zemích. Věnuje se rovněž rozboru mezinárodních zatýkacích rozkazů, které Mezinárodní trestní soud vydal ve věci válečných zločinů a procesu jejich vydání. Popisuje také další formy vyšetřování a stíhání zločinů, které by mohly být aktivovány.

Čtvrtá část práce obrací pozornost zpět na Ukrajinu. Zabývá se společenským a politickým vývojem posledních let na Ukrajině a zasazuje ozbrojený konflikt do kontextu. Část práce je věnována rovněž ukrajinskému právnímu rámci v podobě novelizací trestního práva v kontextu spolupráce s Mezinárodním trestním soudem procesu vstupu Ukrajiny do Evropské unie.

Výsledkem této práce je zjištění, že deportace dětí z území Ukrajiny nejsou v souladu s mezinárodním právem. Deportace mohou být z hlediska mezinárodního práva válečným zločinem, zločinem proti lidskosti a za existence dalších okolností mohou být označeny za genocidu. Závazný rozsudek, který by právní kvalifikaci postavil najisto ale v současné chvíli neexistuje.

Klíčová slova

Deportace dětí – mezinárodní právo – ozbrojený konflikt – válečné zločiny – genocida